

تنوع زیستگاه آهو

(منطقه حفاظت شده میشداغ خوزستان)

www.ketab.ir

نویسنده: دکتر سیده دنیا هاشمی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: هاشمی، سیده‌دینا، ۱۳۶۸، شهر یور -

عنوان و نام پدیدآور: تنوع زیستگاه آهو (منطقه حفاظت شده میشداغ خوزستان) / سیده‌دینا هاشمی.

مشخصات نشر: اهواز: پژوهندگان راه دانش، ۱۳۹۶.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۱۹۲-۶ / ۱۹۰۰۰۰ ریال: ۶-۱۹۲-۳۴۵-۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۱۹۲-۶

یادداشت: کتابخانه.

موضوع: آهوها -- ایران -- خوزستان -- زیستگاه

Gazelles -- Habitats -- Iran -- Khuzestan (Province)

موضوع: آهوها -- زیستگاه

Gazelles -- Habitat

موضوع: زیستگاه (بوم‌شناسی) -- ایران -- خوزستان

Habitat (Ecology) -- Iran -- Khuzestan (Province)

رده بندی کنگره: ۵۹۹/۶۴۶۹۰۹۵۵۵۳

رده بندی دیویی: ۵۹۹/۶۴۶۹۰۹۵۵۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۲۱۱۶۵

انتشارات پژوهندگان راه دانش

ناشر: پژوهندگان راه دانش

شماره نشر: ۱۱۷۵

نام کتاب: تنوع زیستگاه آهو (منطقه حفاظت شده میشداغ خوزستان)

نویسنده: دکتر سیده دینا هاشمی

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول

چاپ: تورنگ

صفحه آرائی: پژوهندگان

چاپ اول: ۱۳۹۷

سایز: وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۵-۱۹۲-۶

قیمت: ۱۹۰۰۰ تومان

www.ketab.org.ir

حق چاپ و نشر محفوظ است.

طبق قانون حقوق نویسندگان و مصنفان هرگونه کپی برداری به هر روش پیگرد قانونی دارد.

تهران: خیابان ۱۶ آذر شمالی، ساختمان بعثت، طبقه سوم ۰۹۱۲۸۸۸۴۹۶۹-۶۶۱۲۰۵۵۴

اهواز: کیان پارس، خیابان ۸ غربی، فاز ۳، پلاک ۱۱۴/۱ ۰۹۱۶۱۱۸۵۱۱۸-۳۳۹۰۳۰۱۵ ۳۳۹۰۳۰۱۵

فهرست

۱۱	پیشگفتار.....
۱۳	مقدمه.....
۱۵	فصل اول: کلیات و مفاهیم زمین شناسی دشت خوزستان.....
۱۷	زمین شناسی منطقه.....
۱۷	دشت خوزستان.....
۱۸	زاگرس چین خورده یا زاگرس خارجی.....
۱۹	زاگرس مرتفع یا زاگرس داخلی.....
۱۹	زمین ریخت شناسی.....
۲۰	زمین شناسی ساختاری.....
۲۰	زمین شناسی مهندسی منطقه.....
۲۱	چینه شناسی.....
۲۲	مورفولوژی منطقه.....
۲۵	طوفان و تپه های شنی در منطقه.....
۲۷	فصل دوم: سیمای کلی منطقه میشداغ.....
۲۹	سیمای کلی منطقه مورد مطالعه.....
۳۰	موقعیت جغرافیایی.....
۳۰	سیمای کلی منطقه.....
۳۰	حدود منطقه حفاظت شده.....
۳۴	وسعت محدوده مورد مطالعه.....
۳۴	وضعیت طبیعی منطقه.....
۳۵	اکوسیستم دشتی و شنی منطقه.....

منابع آب‌های زیرزمینی ۳۸

فصل سوم: پیشینه زیستگاه‌ها و تنوع زیستی در جهان و ایران ۴۳

پیشینه زیستگاه‌ها و تنوع زیستی در جهان ۴۵

پیشینه زیستگاه‌ها و تنوع زیستی در ایران ۴۷

فصل چهارم: روش‌های مطالعاتی زیستگاه و تنوع زیستی وضع موجود میشداغ ۵۳

تعیین محدوده مرز زیستگاه آهو در منطقه مورد مطالعه ۵۷

تشکیل پایگاه داده‌ای ۵۸

روش‌ها و ابزار تجزیه و تحلیل داده‌ها ۵۹

تجزیه و تحلیل اطلاعات ۵۹

نیازمندی‌های مدیریت زیستی ۵۹

روش ارزیابی زیستگاه ۶۰

اهمیت ارزیابی زیستگاه نمایه مطلوبیت زیستگاه، میشداغ ۶۲

فصل پنجم: تجزیه و تحلیل نتایج خیری از مطالعات ۶۳

ریشه‌شناسی واژه غزال ۶۵

مشخصات آهوی ایرانی ۶۵

نام علمی ۶۵

رده بندی آهوی ایرانی (مالون، ۲۰۰۸) ۶۶

مشخصات ظاهری ۶۷

زیستگاه ۷۳

پراکندگی ۷۳

عادات ۷۳

غذا ۷۳

تولیدمثل ۷۴

اختلاف اکولوژی و رفتار ۷۴

وضعیت فعلی ۷۵

پراکنشی آهو در ایران ۷۵

۷۶	 منطقه میشداغ از نظر زیستگاه آهوی ایرانی
۷۷	 رژیم غذایی آهوی ایرانی در منطقه میشداغ
۷۸	 جانوران همزیست
۸۷	 پوشش گیاهی
۹۳	 رابطه بین درجات استعداد اراضی و EC و مقدار درصد نمک
۹۹	 روش های شکار آهو
۱۰۰	 عوامل احیاء کننده آهو
۱۰۰	 عوامل تهدید کننده جمعیت آهوی ایرانی
۱۰۱	 عوامل تهدید کننده آهوی ایرانی در میشداغ
۱۰۶	 وضعیت آسیب پذیری جمعیت آهوهای ایرانی
۱۰۶	 آهوی کماب میشداغ
۱۰۷	 فعالیتهای انسانی و تداخلات
۱۰۷	 جاذبه های اکوتوریستی
۱۰۷	 نمایه مطلوبیت زیستگاه میشداغ
۱۳۹	 فصل ششم: ارائه گزینه ها و اولویت های آنها و طرح پیشنهادی
۱۴۱	 ارزشیابی ها
۱۴۶	 طرح پیشنهادی
۱۴۷	 منابع و مأخذ

پیشگفتار

خداوند متعال را شاکرم که توفیق تالیف این کتاب را به من ارزانی داشت. کتاب تنوع زیستگاه آهو (منطقه حفاظت شده میشداغ خوزستان) به منظور بررسی تنوع زیستگاه آهو (*Gazellashubgu-turosa*) در منطقه حفاظت شده میشداغ با استفاده از روش رتبه دهی HEP در سال های ۹۲-۱۳۹۱ انجام پذیرفت. این منطقه در سال ۱۳۹۰ به منطقه حفاظت شده معرفی شد، این منطقه به ام دبس نیز شناخته می شود. این منطقه مابین شهرهای بستان و عبدالنان قرار گرفته است و بطور کلی در غرب استان خوزستان است این منطقه از توابع شهرستان خوش و در غرب رودخانه کرخه، در ۴۵ کیلومتری شمال غرب سوسنگرد قرار گرفته است. در این مطالعه موقعیت جغرافیایی نقاط پراکنش آهو توسط سیستم مکان یاب جهانی GPS است شده و محدوده زیستگاه آهو در منطقه حفاظت شده است در نرم افزار Arcview تعیین گردید. بررسی های میدانی و مطالعات کتابخانه ایی متغیرهای زیست محیطی موثر بر روی زندگی آهو در منطقه شناسایی گردید که شامل طبقات شیب، طبقات ارتفاع، تنوع پوشش گیاهی، تراکم پوشش، فاصله از جاده ها، فاصله از روستاها، حضور شکارچیان، حضور دام، کاربری اراضی و منابع آب می شدند که این لایه ها تهیه و در محیط نرم افزار Arcview با در نظر گرفتن معیارهای روش HEP رقومی شدند. در نهایت نقشه مطلوبیت زیستگاه آهو با روش هگزاداری و وارد کردن داده ها در نرم افزار تهیه گردید بخش اول (غربی) با نمای ۰/۷۴ مطلوبترین بخش زیستگاه آهو و بخش دوم (شرقی) با نمای مطلوبیت ۰/۵۶ به عنوان زیستگاه متوسط و بخش سوم (جنوبی) با نمای مطلوبیت ۰/۴۷ کمترین (ضعیف) مطلوبیت را داراست. همچنین مدلی برای ارزیابی مطلوبیت زیستگاه (HSI) تهیه گردید. مدل مطلوبیت زیستگاه آهو با استفاده از روش میانگین هندسی و پنج متغیر بدست آمد.

این کتاب برای کلیه رشته های مهندسی از جمله محیط زیست، مهندسی شیمی محیط زیست، مهندسی عمران محیط زیست، مهندسی منابع طبیعی محیط زیست، علوم محیط زیست (الودگی های محیط زیست-ارزیابی و تنوع زیستی و حیات وحش)، مدیریت محیط زیست، مدیریت در سوانح طبیعی، حقوق اقتصاد محیط زیست، طراحی محیط زیست و اکوتوریسم، سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)، بهداشت ایمنی و محیط زیست (HSE)، بیوتکنولوژی محیط زیست (خارج کشور)، زمین شناسی زیست محیطی، فیزیک محیط زیست، بهداشت محیط و... بسیار سودمند است.

در ادامه از جناب آقای دکتر بهروز بهروزی راد که در تدوین این کتاب مرا راهنمایی و همراهی نمودند و از سازمان حفاظت محیط زیست خوزستان و سایر ارگان ها و نهادها که آثار و اطلاعات منطقه مورد مطالعه را در اختیار اینجانب قرار دادند، کمال تشکر و سپاسگزارم.

همچنین در پایان از آقای سید اقر موسوی که با توجه به شرایط سخت این زیستگاه تمام تلاش خود را برای حفاظت و کنترل عرصه های طبیعی و حیات وحش منطقه بخصوص آهوی میشداغ می کند و آتش همدس سید جاسم هاشمی و خانم دکتر سیده زهره هاشمی که همیشه در کنارم بوده اند کمال تشکر را دارم و از خداوند متعال برای آنان آرزوی موفقیت می نمایم.

دکتر سید منیا هاشمی

ایمیل: Sdonya.hasani@yahoo.com

بهار ۱۳۹۶